T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/824
KARAR NO : 2019/804
KARAR TR : 23.12.2019

ÖZET: 2918 sayılı Yasa'nın 67. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.C.
Davalı : Denizli Valiliği

O L A Y : Denizli Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, aday sürücü belgesi sahibi davacı adına, aracını kamunun rahat ve huzurunu bozacak veya kişilere zarar verecek şekilde saygısızca sürdüğü, içindekiler için tehlikeli olabilecek süs aksesuar eşya ve çıkıntıları olan aracı kullandığı, trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural, yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere uymadığından bahisle, 15.01.2019 gün ve MA-36203282 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun sırasıyla 73. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, 30. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, 47. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca toplam olarak 451,00 TL, ayrıca herhangi bir zorunluluk olmaksızın, karayollarında dönüş kuralları dışında bilerek ve isteyerek aracın el freninin çekilmesi suretiyle veya başka yöntemlerle aracın ani olarak yönünün değiştirildiği veya kendi etrafında döndürüldüğünden bahisle, 15.01.2019 gün ve MA-36203253 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Kanun'un 67. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 5010,00 TL idari para cezası verilmiş, düzenlenen Araç Trafikten Men Tutanağı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınmış, 100 ceza puanını doldurması nedeniyle sürücü belgesinin 16.05.2019 tarihine kadar geri alınmasına, aday sürücü olması ve 75 ceza puanını doldurmuş olması nedeniyle sürücü belgesinin daimi olarak iptal edilmesine ilişkin tutanak düzenlenmiştir.

Davacı, idari para cezalarının ve diğer tutanakların iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

DENİZLİ 1. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 05.08.2019 gün ve D.İş:2019/353 sayı ile; 5326 sayılı Yasa'nın 27/8. maddesine göre idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren araç trafikten men kararının da verilmiş olduğu açıklanarak, davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev nedeniyle reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Bu kez, davacı 15.01.2019 gün ve MA-36203253 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı ile, 2918 sayılı Kanun'un 67. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca verilen 5010,00 TL idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

DENİZLİ İDARE MAHKEMESİ: 10.10.2019 gün ve E:2019/1065 sayı ile; davacının, 15.01.2019 tarihinde saat 22.18 sıralarında 20 EL 537 plakalı aracı ile seyir halinde iken, havanın karlı olmasından da yararlanıp bilerek ve isteyerek el frenini çekmek suretiyle veya başka yöntemlerle aracın yönünü ani olarak değiştirdiği (drift yaptığı) gerekçesiyle o esnada belirtilen yerden geçmekte olan trafik ekibi tarafından durdurulduğu ve Karayolları Trafik Kanunu'nun 67. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 5.010,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 15.01.2019 tarih ve MA-36203253 sayılı işlem ile aynı Kanun'un 73, 30 ve 47. maddeleri uyarınca toplam 451,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 15.01.2019 tarih ve MA-36203282 sayılı işlemin ve 20 EL 537 plakalı aracın trafikten men edilmesine ilişkin 15.01.2019 tarih ve 11312 sayılı işlem ile davacının aday sürücü belgesinin iptal edilmesine ilişkin 15.01.2019 tarihli işlemin tesis edildiği, bu işlemlere karşı 17.01.2019 tarihinde Denizli 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 2019/353 D.İş sayılı dosyası ile dava açıldığı, ayrıca yine her dört işlemin iptali istemiyle 06.02.2019 tarihinde Mahkemenin 2019/140 esas sayılı dosyası ile de dava açıldığı, bunun üzerine Mahkemenin 08.02.2019 tarih ve E:2019/140, K:2019/108 sayılı kararı ile, "davacı tarafından, hakkında tesis edilen idari para cezaları ile aday sürücü belgesinin iptal edilmesine ilişkin işlemler için ayrı, 20 EL 537 plakalı aracın sahibi tarafından, anılan aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlem için ayrı olmak üzere toplam iki farklı dava açılması ve davacı tarafından, hakkında tesis edilen idari para cezalarına karşı Sulh Ceza Hâkimliği nezdinde itiraz edilmiş ise Mahkememizde yeniden dava konusu edilmemesi ve yalnızca aday sürücü belgesinin iptal edilmesine ilişkin işlemin davaya konu edilmesi gerektiği" gerekçesi ile İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesi gereğince dava dilekçesinin reddine karar verildiği belirtilerek, ne davacı tarafından Mahkemenin dilekçe ret kararına uygun olarak davanın yenilendiği, ne de araç sahibi tarafından ayrı bir dava açıldığı, sonrasında Denizli 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 05.08.2019 tarih ve 2019/353 D.İş sayılı kararı ile dava konusu işlemlerin idari yargının görev alanına girdiğinden bahisle başvurunun görev yönünden reddine karar verilmesi, bu kararın 10.09.2019 tarihinde kesinleşmesi üzerine süresi içerisinde davacı tarafından Mahkemede işbu davarım açıldığı ve yalnızca 2918 sayılı Kanun'un 67. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 5.010,00-TL idari para cezası ile

cezalandırılmasına ilişkin 15.01.2019 tarih ve MA-36203253 sayılı işlemin iptalinin istenildiği açıklanarak, bu durumda davanın yalnızca idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12.07.2013 gün ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin özel bir düzenlemeye de yer verilmediği, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı hükmü gereğince, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 23.12.2019 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, "15.01.2019 gün ve MA-36203253 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı ile davacıya 2918 sayılı Kanun'un 67. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca verilen 5.010,00 TL idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşan" görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 67. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Araç manevralarını düzen-leyen kurallar" " başlığı altında düzenlenen 67. maddesinde, "Manevralarda aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Sürücülerin, park yapmış taşıtlar arasından çıkarken, duraklarken veya park yaparken taşıt yolunun sağına veya soluna yanaşırken, sağa veya sola dönerken, karayolunu kullananlar için tehlike doğurabilecek ve bunların hareketlerini zorlaştıracak şekilde davranmaları yasaktır.

b) Yönetmelikte belirtilen şartlar dışında geriye dönmek veya geriye gitmek yasaktır. İzin verilen hallerde bu manevraları yapacak sürücüler, karayolunu kullananlar için tehlike veya engel yaratmamak zorundadır.

c) Dönüşlerde veya şerit değiştirmelerde sürücülerin niyetlerini dönüş işaret ışıkları veya kol işareti ile açıkça ve yeterli şekilde belirtmesi, işaretlerin manevra süresince devam etmesi ve biter bitmez sona erdirilmesi zorunludur.

d) (Ek:18/10/2018-7148/22 md.) Herhangi bir zorunluluk olmaksızın, karayollarında dönüş kuralları dışında bilerek ve isteyerek aracın el freninin çekilmesi suretiyle veya başka yöntemlerle aracın ani olarak yönünün değiştirilmesi veya kendi etrafında döndürülmesi yasaktır.

(Değişik:18/10/2018-7148/22 md.) Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri hükümlerine uymayan sürücülere 235 Türk lirası idari para cezası verilir. Aynı fıkranın (d) bendi hükümlerine uymayan sürücülere 5.010 Türk lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri altmış gün süreyle geri alınır. Ayrıca, araç altmış gün süre ile trafikten menedilir. Bu şekilde sürücü belgesi geri alınanlar psiko-teknik değerlendirmeden ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasına mâni hâli olmadığı anlaşılanlara bu Kanun kapsamında verilen trafik idari para cezalarının tahsil edilmiş olması şartıyla geri alma süresi sonunda belgeleri iade edilir.

(Ek:18/10/2018-7148/22 md.) Son ihlalin gerçekleştiği tarihten geriye doğru beş yıl içinde bu madde kapsamında sürücü belgesi ikinci defa geri alınanların sürücü belgeleri iptal edilir. Belgesi iptal edilenlerin tekrar sürücü belgesi alabilmeleri için; sürücü kurslarına devam etmeleri ve yapılan sınavlarda başarılı olarak motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almaları gerekir. Bu kişilerin sürücü kurslarında eğitime başlayabilmeleri için tabi tutulacakları psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonucunda sürücülüğe engel hâli bulunmadığını gösterir belgenin sürücü kursuna ibrazı zorunludur." hükmü yer almıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

30.3.2005 gün ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değişik 3. maddesinde ise, "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin

kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Denizli İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Denizli 1. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 05.08.2019 gün ve D.İş:2019/353 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Denizli İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Denizli 1. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 05.08.2019 gün ve D.İş:2019/353 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 23.12.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Hicabi DURSUN	Üye Şükrü BOZER	Üye Mehmet AKSU	Üye Birol SONER
	Üye Aydemir TUNÇ	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN